

მისი გზად:

ქართული
ქალი
მხატვრები და
„ჩემი სამსახური“

ელენე ხვლედიანი

ანა შალიკაშვილი

ელენე თულაშვილი

ვერა ფაღვას

ლიზა გუგუშვილი

ლორეცა ჭიჭინაძე

IN HER VIEW:

The Silent Revolt of Georgian Women Artists

Elene Akhvlediani

Ana Shalikashvili

Elene Tulashvili

Vera Pagava

Lia Bagrationi

Lonitsa Chichinadze

ქართველი ხელოვანი ქალები, მე-20 საუკუნის დასაწყისიდან დღემდე, ყოველთვის შემოქმედებითი პროცესების ავანგარდში იყვნენ და დიდ როლს ასრულებდნენ ქართული ხელოვნების განვითარებაში. ამის მიუხედავად, ჩვენს სახელოვნებო ისტორიაში ქალი ავტორები ვიწრო რაკურსით არიან წარმოდგენილნი. მათი სახელები და შემოქმედება, მეტწილად, მივიწყებულია. ქალი ხელოვანების ემანსიპაციის, მხატვრული თვითმყოფადობის ჩამოყალიბების ეპოქალურ ეტაპები განსხვავებულ გარემოებებში მიმდინარეობდა. ამიტომაც, მათი განსხვავებული მზერა მე-20 საუკუნის ქართულ ხელოვნებაში საგულისხმო კალეიდოსკოპს ქმნის. ქართველი ქალი მხატვრების შემოქმედებითი ძიების პარალელურად მიმდინარეობდა ეპოქალური კატაკლიზმები, რეპრესიები თუ ცენზურის წნეხი, რამაც შემოქმედთა ისტორიულ მნიშვნელობასა და ინდივიდუალურ მხატვრულ ხელწერაზე იქონია გავლენა.

გამოფენა ეპოქათა მიჯნაზე წარმოაჩენს მნიშვნელოვან ქართველ ქალ ხელოვანებს: ვერა ფაღავას ადრეულ, XX საუკუნის 20-იანი წლების პარიზულ შემოქმედებით ძიებებს, ელენე ახვლედიანს, მის ე.წ. ქალ პლენერისტთა ჯგუფის წევრს ანა შალიკაშვილს, XX საუკუნის 60-იან წლებიდან აქტიურ ხელოვანებს ელენე თულაშვილს, ლონიცა ჭიჭინაძეს, უახლესი პერიოდიდან ლია ბაგრატიონსა და მის თანადროულ ხედეებს. ქართველ ქალ მხატვართა ამ კოჰორტას განსაკუთრებულ ისტორიულ კატაკლიზმებში მოუწია ცხოვრება. რუსეთის ცარიზმი, პარიზული ავანგარდი, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა, საბჭოთა ოკუპაცია და დღევანდელი კრიზისული კატაკლიზმები. ხელო-

ვანთა ცხოვრების ამ ეპოქალურ ცვლილებებში შემოქმედებითი თავისუფლება თუ ცენზურა უჩვეულო სისწრაფით ენაცვლებოდა ერთმანეთს. გამოფენაზე წარმოდგენილ სელექციაში მთავარი თხრობა პეიზაჟის ჟანრის გაანალიზებით განიცრება. "ჩუმი ამბოხი", ამ კონტექსტში, ეხმიანება ქალ ხელოვანთა სურვილსა და ხედვას, აღექვათ ჰორიზონტი, როგორც საკუთარი პერსპექტივის შექმნის არეალი, რათა გათავისუფლებულისყვნენ დომინანტური იდეოლოგიური ნარატივებისაგან. მოდერნისტული პრაქტიკის გავლენით, ლანდშაფტის ჟანრი იქცა იმ მნიშვნელოვან ფორმატად, რომელიც ამ ხელოვანებს გამოხატვის ფორმის გათავისუფლების შესაძლებლობას უქმნიდა. გამოფენა გვაფიქრებს, თუ როგორ ვითარდება განსხვავებულ დროით-ეპოქალურ სარტყელში ქალი ხელოვანის მზერა, ინდივიდუალურად და კრებითად, ახალი ლანდშაფტების აღმოსაჩენად...

Women artists in Georgia have consistently led creative endeavors and played a key role in shaping the evolution of Georgian art since the early 20th century. However, the representation of female artists in Georgian art history often reflects a narrow perspective, leaving their names and works largely forgotten.

The emancipation of female artists and the evolution of their artistic identities unfolded within diverse contexts. The defining epochal upheavals, along with the unwavering pursuit of unrestricted creative expression by Georgian women artists, have significantly influenced both their historical significance and their unique artistic signatures. Their varied perspectives thus form an extraordinary kaleidoscope in 20th-century Georgian art.

Positioned at the crossroads of eras, the exhibition showcases notable Georgian female artists: Vera Pagava and her artistic journeys through 1920s Paris; Elene Akhvlediani alongside her peer from the "plein-airists" group, Anna Shalikashvili; figures from the 1960s artistic generation, including Elene Tulashvili and Lonitsa Chichinadze, who remains active in her craft; and contemporary artist Lia Bagrationi, offering her modern perspectives.

The Georgian women artists lived through dramatic historical events: the Parisian avant-garde, the collapse of the Russian Empire, world wars, the establishment of the first Georgian republic, the Soviet occupation, the collapse of the Soviet Union, and ongoing upheavals—each of which shaped their lives, marked by a rapid alternation between creative freedom and stringent censorship.

The exhibition conveys its central narrative through a detailed examination of the landscape works created by the selected artists. Their 'silent revolt' captures the female artists' determination to seek freedom from ideological narratives and to find a safe haven in gazing at the horizon.

Drawing from modernist practices, the landscape genre provided a compelling framework for many of these artists, enabling them to escape the confines of censorship and articulate a new, liberated form of expression.

The exhibition will once again prompt us to reflect on how the gaze of the female artist evolves—both individually and collectively—across different times and eras, as she searches for new, often elusive landscapes of freedom, navigating the stifling grip of censorship and societal pressures.

vera pagava

PARIS, 1926-27

L'Ecole des Arts décoratives / l'Ecole Art et publicité

ვერა ფაღავა

გრავიურების სერიიდან, 1926

VERA PAGAVA
Gravures sur bois, 1926

ELENE AKHVLEDIANI

G R A P H I C S

ეღებე ახვლედიანი

Landscape, 20/30cm, pencil on paper
პეიზაჟი, 20/30სმ., ფანქარი, ქაღალდი

Landscape, 20/30cm, pencil on paper
პეიზაჟი, 20/30სმ., ფანქარი, ქაღალდი

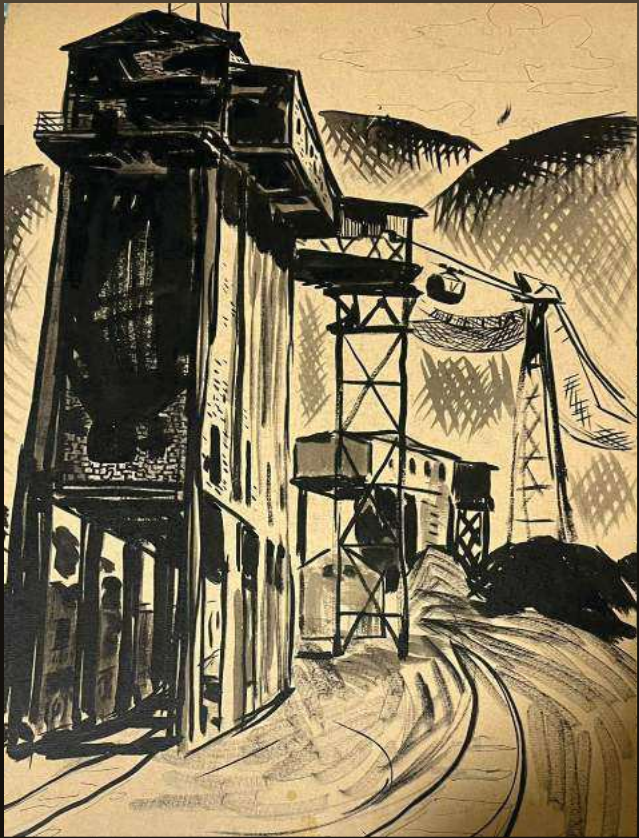

Ana Shalikashvili's

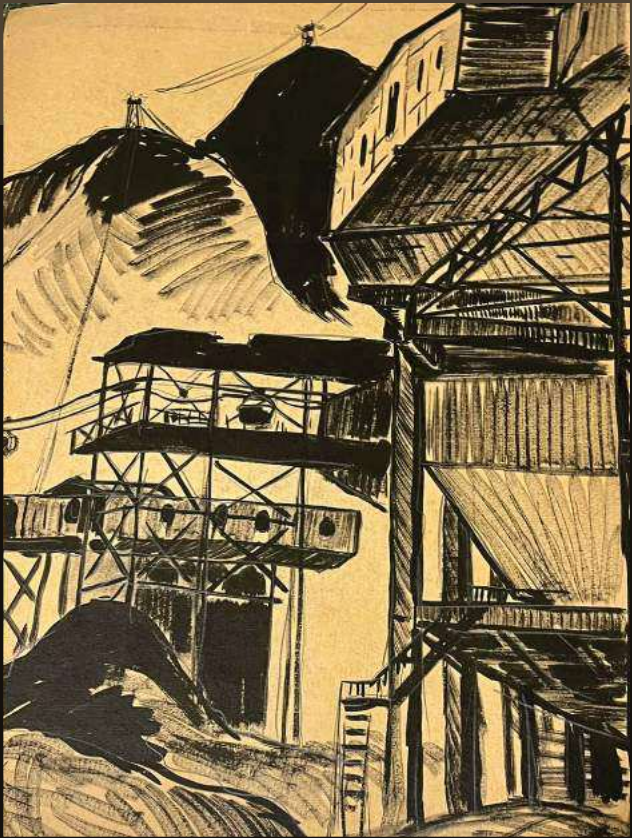
graphic series from the 1950s

Evening, 29/40 cm. Pencil, mixed media on paper
სამხარი, 29/40 სმ. გრაფიკა, შერეული ტექნიკა, ქაღალდი

Untitled, mixed media on paper, 40/50 cm
უსათაურო, შერეული მედია, ქაღალდი, 40/50სმ.

Untitled, mixed media on paper, 40/50 cm
უსათაურო, შერეული მედია, ქაღალდი, 40/50სმ.

ანა შალიკაშვილი

Landscape, 31/43 cm, Charcoal on paper.
პეიზაჟი, 31/43 სმ, ნახშირი, ქაღალდი

Landscape
42/30 cm. Mixed media on paper.

პეიზაჟი
42/30 სმ. გრაფიკა, შერეული ტექნიკა, ქაღალდი

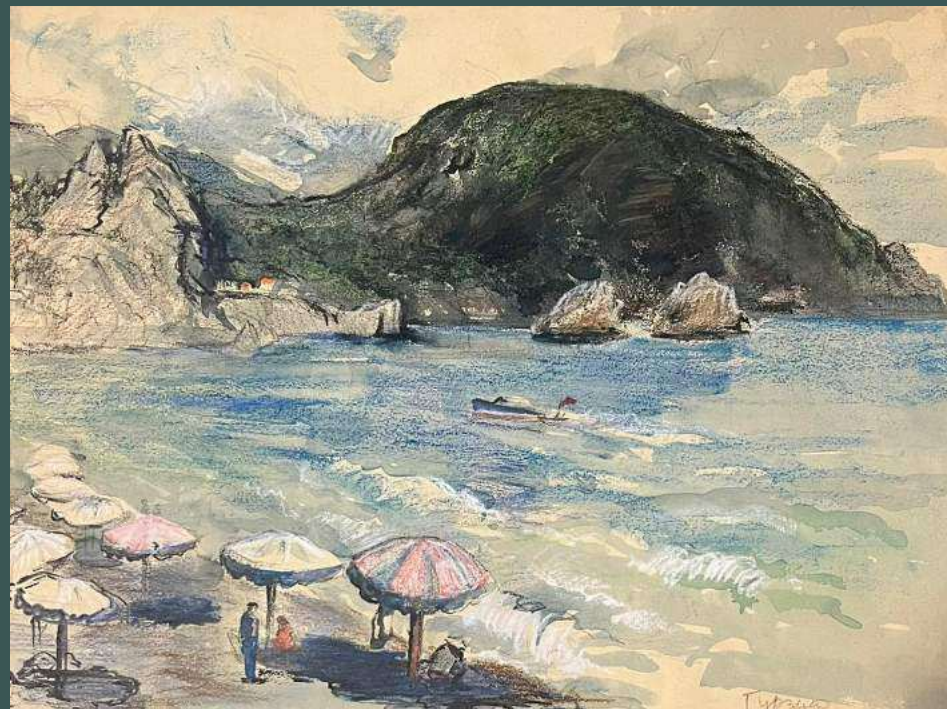

Landscape
23/34 cm. Mixed media on paper.

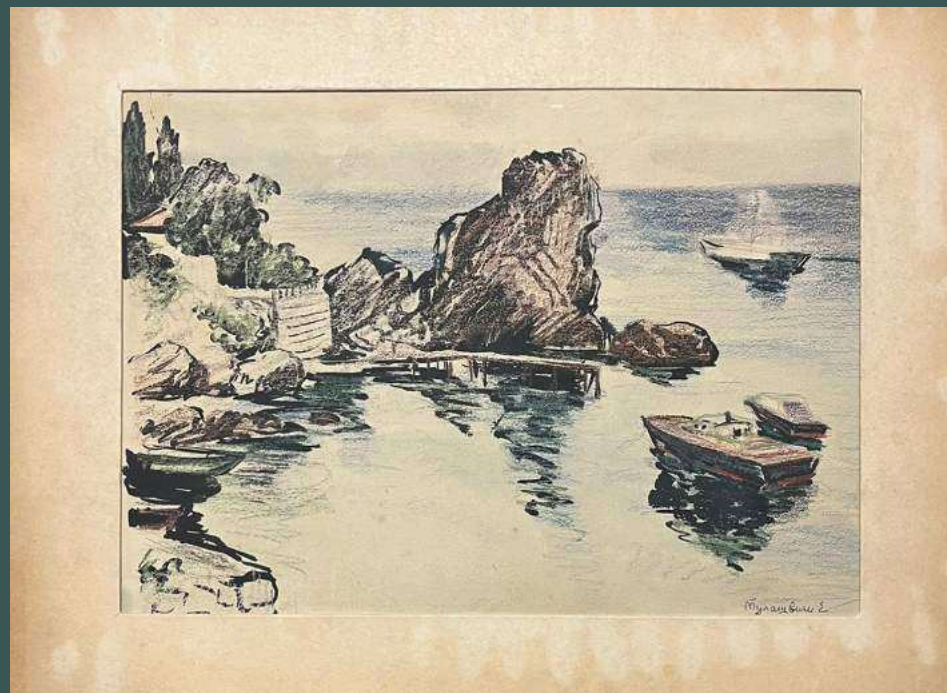
პეიზაჟი
23/34 სმ. გრაფიკა, შერეული ტექნიკა, ქაღალდი

ELENE TULASHVILI

SELECTED ARTWORKS, 1960S

Marine landscape, 30,5/40cm. Mixed media on paper.
ზღვის პეიზაჟი, 30,5/40სმ, შერეული მედია, ქაღალდი

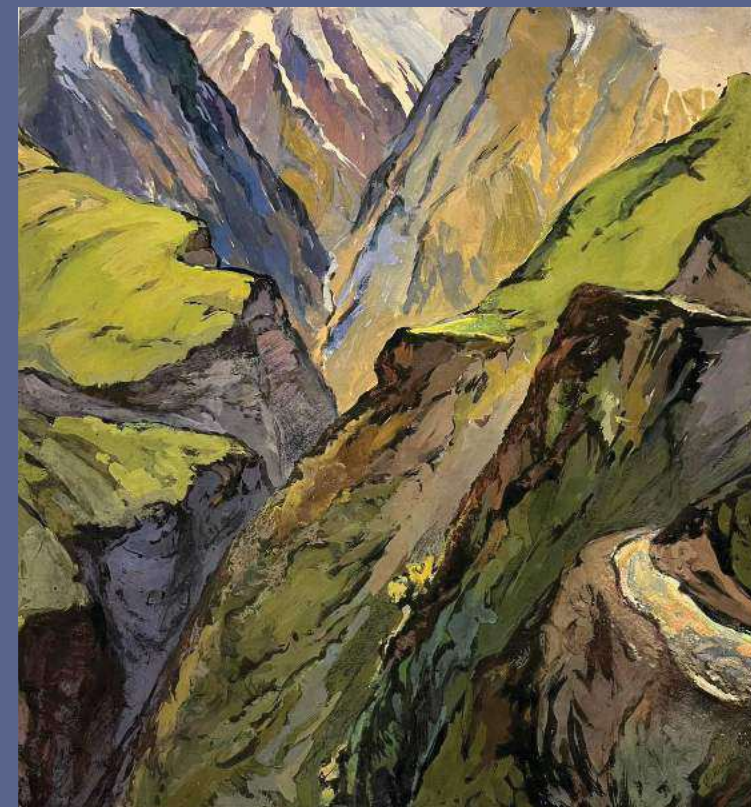
Landscape, 30/37,5 cm. Mixed media on paper.
პეიზაჟი, 30/37,5 სმ. შერეული მედია, ქაღალდზე.

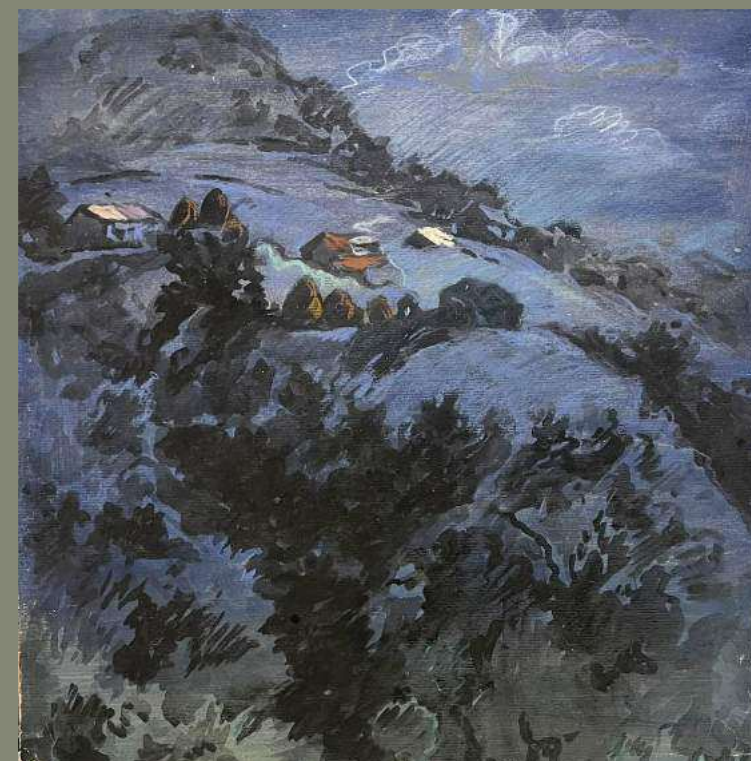
Landscape, 49/36,5 cm. Watercolor on paper. პეიზაჟი, 49/36 5 სმ. აკვარელი, ქაღალდი

Marine landscape, 30,5/40cm. Mixed media on paper.
ზღვის პეიზაჟი, 30,5/40სმ, შერეული მედია, ქაღალდი

Untitled, 50/47, Tempera on paper
უსათაურო, 50/47, ტემპერა ქაღალდზე

Untitled, 38/38 cm. Tempera on paper.
უსათაური, 38/38 სმ. ტემპერა, ქაღალდი.

ლონისა ჭიჭინაძე

ცაგერიდან ზარაგულასკენ,
ბიცოლას დედუღეთში რომ
გავემგზავრე, გზას გადმოვხედე და
სული შემეკრა, დავით კაკაბაძის
პეიზაჟი წარმომიდგა თვალწინ,
ისეთი შეგრძნება მქონდა
თითქოს ცას ხელით
შევწვდებოდი

ლონისა ჭიჭინაძე

L O N I T S A C H I C H I N A D Z E

Lechkhumi mountains, 50/60cm. Oil on cardboard, 1965.
ლეჩხუმის მთები, 50/60 სმ. ზეთი, მუყაო, 1965.

On my journey from Tsageri
to Zaragula, heading to my
aunt's maternal home, I looked
out along the way and
felt my breath catch –
David Kakabadze's landscape
came to life before my eyes.
I felt as though I could reach
out and touch the sky.

Lonitsa Chichinadze

Lia Bagrationi

ლია ბაგრატიონი

View from my window, diptych, 205/100cm. Oil on canvas, 2024

ხედი ჩემი ფანჯრიდან, დიპტიხი, 205/100სმ. ზეთი, მუყაო, 2024